

BİREYSEL VE TAKIM SPORCULARININ FAİR PLAY VE SPOR ORTAMINDA EMPATİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN INDIVIDUAL AND TEAM ATHLETES IN FAİR PLAY AND EMPATHY IN SPORTS ENVIRONMENT

Sultan YAVUZ EROĞLU¹

e-mail: sultanyavuzeroglu@siirt.edu.tr

¹Siirt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; bireysel ve takım sporcularında empati ve fair play düzeylerinin tespit edilmesidir. Araştırmanın çalışma gurubunu; Siirt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören 80 (23 kadın, 57 erkek) sporcu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “kişisel bilgi formu”, “spor ortamında empati ölçeği” ve “fair-play ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde, nonparametrik testlerden Mann-Whitney U testi ve Pearson Korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda yaş, spor türü ve ceza alma değişkenlerine göre fair play ölçeği alt boyut puanlarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı $p>0,05$, ailede spor yapma değişkenine göre sporda empati ölçeği alt boyut puanlarından sporda tahmin ve sporda duygusal empati alt boyutların anlamlı farklılık olduğu $p<0,05$, aynı zamanda spor yapma yılı değişkenine göre sporda empati ölçeği alt boyutu olan sporda duygusal empati alt boyutunda sporda duygusal empati alt boyutunda anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür $p<0,05$. Ayrıca ölçeklerin alt boyutları arasındaki ilişki testi sonucunda fair play alt boyutu olan karşılaşma öncesi fair play ile sporda duygusal empati alt boyutu arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Spor, Bireysel Spor, Takım Spor, Empati, Fair-Play

ABSTRACT

The purpose of this research; the level of empathy and fair play in individual and team athletes. The study group of the research; 80 (23 females, 57 males) athletes studying at Siirt University School of Physical Education and Sports. In the research, “personal information form”, “empathy scale in sports environment” and “fair-play scale” were used as data collection tools. In the analysis of the data, Mann-Whitney U test and correlation test were used. As a result of the study, there was no significant difference in fair play scale subscale scores according to age, type of sport and punishment variables. There was a significant difference in emotional empathy sub-dimension in sports which is the empathy scale sub-dimension in sports according to the year of doing sports $p<0.05$. In addition, as a result of the relationship test between the subscales of the scales, it was found that there was a low positive correlation between fair play, which is the fair play sub-dimension, and emotional empathy sub-dimension in sport.

Key words: Sports, Individual Sports, Team Sports, Empathy, Fair-Play

JEL CODE: L83

GİRİŞ

İletişim kişileri birbirine bağlayan, onları sosyal bir grup halinde ve uyumlu bir biçimde çalışmalarını sağlayan bir bağdır. İnsanların iletişim yeteneklerini, onların iş ve özel hayatlarındaki başarılarını belirlemektedir (Yenel, 2016). İletişim genel anlamda anlatma ve anlaşma ile kurulan bir ortaklık olduğundan, günümüzde teknolojik gelişmelerle birlikte karmaşık yapı haline gelen insanlar arası anlaşma ne kadar düzgün ve gelişmiş olursa, bireysel ve toplumsal başarı o derece ileri seviyede olur. İletişimin düzgün bir şekilde

ilerledikçe empati olgusunun da iyi olacağı kanaatindeyiz. Çünkü çevre ile sürekli iletişim halinde olan birbirilerini anlamak ve birbirleriyle anlaşabilmek için zamanla karşılardaki bireylerin duygu ve düşüncelerini anlama eğilimine girebilirler.

Literatürdeki empati tanımlarına bakıldığında; başkalarının düşünce ve duygularının ve bunların olası anlamlarının nesnel bir şekilde farkında olma, karşısındakinin duygu ve düşüncelerini temsili olarak yaşama, kendini başkasının yerine koyma vb olarak kullanılır. Bu haliyle hem bilişsel hem de duygusal bir süreçtir ve kişinin kendini karşısındakinin durumunda hayal etmesiyle, kendi benzer deneyimlerini anımsamasıyla gerçekleşir. Empati ayrıca bu duygu ve düşünce paylaşımına uygun tepkileri de üretir (zor durumda olanlara yardım etme gibi). Spor ortamında özellikle spor karşılaşmaları sırasında; oyuncuların empatik becerilerinin spor branşında etkili olacağı akla uygun bir yaklaşımdır. Özellikle takım sporlarında oyuncunun kendi takım arkadaşlarına, antrenörüne ve rakip oyunculara ilişkin empatik becerisini kullanması; onların nasıl davranacağını tahmin etmesinde, takım ruhunun oluşmasında ve buna bağlı olarak takım başarısında önemli bir faktör olabilir (Dorak ve Vurgun, 2006). Diğer taraftan empati kurabilen sporcuların, sporun felsefesinde olan centilmenlik ve sportmenlik (fair-play) davranışlarını da göstermesi beklenmektedir. Fair play gerek amatör, gerekse profesyonel tüm sporlarda titizlikle savunulması gereken bir ilkedir. Fair play ilkeleri okul sporlarından kulüp sporlarına kadar bir eğitim ilkesi olarak, sporcu, eğitimci, aile, hakem, seyirci ve basın tarafından sürekli gündemde tutulmalıdır (Şahin, 2009). Aynı zamanda fair-play kavramının her alanda uygulanması gerektiği gibi ülkede etki alanı çok geniş olan sporun içinde de uygulanması gereken bir kavramdır.

Sporun sadece rekabet, yarışma, kazanmanın ön plana çıkarıldığı bir ortam yaratılmasıyla birlikte sporcuların kazanma uğruna sporda etik değerler dışındaki davranışları (şiddet, saldırganlık, doping vb.) sergileme eğilimleri ortaya çıkmıştır. Zaman içerisinde spor bir oyun olma özelliğinden sıyrılmış ve ekonomik bir döngü haline gelmiştir. Ekonomik döngü olması sebebiyle kimi zaman sporun içerisinde empati ve fair-play davranışlarından uzaklaşmaktadır.

Beden Eğitimi ve sporun literatürde kabul görmüş pek çok faydasının yazıldığı bilinmektedir. Bu faydalar gerek psikolojik gerek sosyolojik gerekse fiziksel ve fizyolojik olarak karşımıza çıkmaktadır (Eroğlu, 2019). Ayrıca günümüzde en önemli sosyal olgulardan biri olarak gösterilen gerek beden eğitimi gerekse spor olgusu, ekonomik, sosyal ve kültürel bir dinamik olarak da varlığını sürdürmektedir (Reyhan, 2019). Bunun için gerek bireysel spor yapanlar gerekse de takım sporu yapanların empati becerileri yüksek ve fair-play davranışları sergileyecekleri düşünülmektedir.

Bu araştırmada sporun birçok fonksiyonu göz önüne alındığında (yarışma, rekabet, kazanma vb.) bireysel ve takım sporuyla uğraşan sporcuların empati ve fair-play davranışlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL ve METOT

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, bireysel ve takım sporcularının spor ortamındaki empati becerileri ile fair play davranışlarının incelendiği bu çalışma “geçmişte ya da hala var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarını gösteren” tarama modelindedir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu gönüllü olur ilkesine dayanarak, Siirt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören 80 sporcu oluşturmaktadır. Çalışmanın üzerinde yürütüldüğü gruba ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubuna ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	23	28,8
Erkek	57	71,3
Spor Türü		
Bireysel Spor	42	52,5
Takım Sporu	38	47,5
Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz		
2 yıl ve altı	33	41,3
3 yıl ve üzeri	47	58,8
Sportif Ceza Aldınız mı?		
Evet	68	85,0
Hayır	12	15,0
Ailede Spor Yapan Var mı?		
Evet	19	23,8
Hayır	61	76,3

Sporcular cinsiyete göre 23'ü (%28,8) kadın, 57'si (%71,3) erkek olarak dağılmaktadır. Sporcular spor türüne göre 42'si(%52,5) bireysel spor, 38'i (%47,5) takım sporu olarak dağılmaktadır. Sporcular spor yapma yılına göre 33'ü (%41,3) 2 yıl ve altı, 47'si (%58,8) 3 yıl ve üzeri olarak dağılmaktadır. Sporcular sportif ceza almaya göre 68'i (85,0) evet, 12'si (%15,0) hayır olarak dağılmaktadır. Sporcular ailede spor yapan birinin olmasına göre 19'u (%23,8) evet, 61 'i (%76,3) hayır olarak dağılmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak, katılımcıların demografik bilgilerinin tespiti için, araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, sporcuların spor ortamında empati düzeylerini belirlenmesi için Erkuş ve Yakupoğlu (2001) tarafından geliştirilen ve 16 maddelik 2 faktörden (Sporda Tahmin ve Sporda Duygusal Empati) oluşan "Spor Ortamında Empati Ölçeği" ve sporcuların fair-play düzeylerini tespit etmek için Efe (2006) tarafından geliştirilen "Fair Play Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek "karşılaşma öncesi fair play", "karşılaşma esnası fair play", "karşılaşma sonrası fair play" ve "genel olarak bir karşılaşmada fair play" olmak üzere dört ayrı alt boyuttan oluşmaktadır.

İstatistiksel Analiz

Verilerin analizi aşamasında analizler öncesinde verinin normal dağılıp dağılmadığı kontrol edilmiş ve Kolmogorow-Smirnov normallik testi sonucunda verinin normallik varsayımını karşılamadığı belirlenmiştir ($p<0,05$). İkili karşılaştırmaların tespiti için Mann Witney-U testi kullanılmıştır. Ayrıca ölçeklerin alt boyutları arasındaki ilişkinin tespiti için korelasyon analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Tablo 2. Katılımcıların Spor Ortamında Empati Ve Fair Play Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Karşılaşma Öncesi Fair-Play	Kadın	23	40,20	924,50	648,50	,94
	Erkek	57	40,62	2315,50		
	Total	80				
Karşılaşma Esnası Fair-Play	Kadın	23	42,13	969,00	618,00	,69
	Erkek	57	39,84	2271,00		
	Total	80				
Karşılaşma Sonrası Fair-Play	Kadın	23	45,20	1039,50	547,50	,24
	Erkek	57	38,61	2200,50		
	Total	80				
Genel Olarak Bir Karşılaşmada Fair-Play	Kadın	23	42,17	970,00	617,00	,68
	Erkek	57	39,82	2270,00		
	Total	80				
Sporda Tahmin	Kadın	23	40,02	920,50	644,50	,91
	Erkek	57	40,69	2319,50		
	Total	80				
Sporda Duygusal Empati	Kadın	23	40,93	941,50	645,50	,92
	Erkek	57	40,32	2298,50		
	Total	80				

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların fair-play ölçeği alt boyutları ve sporda empati ölçeği alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 3. Katılımcılarının Spor Ortamında Empati ve Fair Play Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Spor Türü Değişkenine Göre U Testi Sonuçları

	Spor Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Karşılaşma Öncesi Fair-Play	Bireysel	42	39,43	1656,00	753,00	,66
	Takım	38	41,68	1584,00		
	Total	80				
Karşılaşma Esnası Fair-Play	Bireysel	42	40,42	1697,50	794,00	,97
	Takım	38	40,59	1542,50		
	Total	80				
Karşılaşma Sonrası Fair-Play	Bireysel	42	40,68	1708,50	790,50	,94
	Takım	38	40,30	1531,50		
	Total	80				
Genel Olarak Bir Karşılaşmada Fair-Play	Bireysel	42	40,13	1685,50	782,50	,88
	Takım	38	40,91	1554,50		
	Total	80				
Sporda Tahmin	Bireysel	42	39,04	1639,50	736,50	,55
	Takım	38	42,12	1600,50		
	Total	80				
Sporda Duygusal Empati	Bireysel	42	37,99	1595,50	692,50	,31
	Takım	38	43,28	1644,50		
	Total	80				

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların fair-play ölçeği alt boyutları ve sporda empati ölçeği alt boyutlarının spor türü değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4. Katılımcılarının Spor Ortamında Empati Ve Fair Play Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Spor Yapma Yılı Değişkenine Göre U Testi Sonuçları

	Spor yapma yılı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Karşılaşma Öncesi Fair-Play	2 yıl ve altı	33	40,33	1331,00	770,00	,96
	3 yıl ve üstü	47	40,62	1909,00		
	Total	80				
Karşılaşma Esnası Fair-Play	2 yıl ve altı	33	38,05	1255,50	694,50	,43
	3 yıl ve üstü	47	42,22	1984,50		
	Total	80				
Karşılaşma Sonrası Fair-Play	2 yıl ve altı	33	41,59	1372,50	739,50	,72
	3 yıl ve üstü	47	39,73	1867,50		
	Total	80				
Genel Olarak Bir Karşılaşmada Fair-Play	2 yıl ve altı	33	37,33	1232,00	671,00	,31
	3 yıl ve üstü	47	42,72	2008,00		
	Total	80				
Sporda Tahmin	2 yıl ve altı	33	37,97	1253,00	692,00	,41
	3 yıl ve üstü	47	42,28	1987,00		
	Total	80				
Sporda Duygusal Empati	2 yıl ve altı	33	33,27	1098,00	537,00	,02
	3 yıl ve üstü	47	45,57	2142,00		
	Total	80				

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların fair-play ölçeği alt boyutlarının spor yapma yılı değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Ancak, sporda empati ölçeği alt boyutlarından sporda duygusal empatide 3 yıl ve üstü spor yapanların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$).

Tablo 5. Katılımcılarının Spor Ortamında Empati Ve Fair Play Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Ailede Spor Yapan Birey Değişkenine Göre U Testi Sonuçları

	Ailede Spor Yapma Değişkeni	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Karşılaşma Öncesi Fair-Play	Evet	19	37,68	716,00	526,00	,54
	Hayır	61	41,38	2524,00		
	Total	80				
Karşılaşma Esnası Fair-Play	Evet	19	42,95	816,00	533,00	,60
	Hayır	61	39,74	2424,00		
	Total	80				
Karşılaşma Sonrası Fair-Play	Evet	19	37,16	706,00	516,00	,47
	Hayır	61	41,54	2534,00		
	Total	80				
Genel Olarak Bir Karşılaşmada Fair-Play	Evet	19	42,18	801,50	547,50	,72
	Hayır	61	39,98	2438,50		
	Total	80				
Sporda Tahmin	Evet	19	30,11	572,00	382,00	,02
	Hayır	61	43,74	2668,00		
	Total	80				
Sporda Duygusal Empati	Evet	19	29,50	560,50	370,50	,02
	Hayır	61	43,93	2679,50		
	Total	80				

Tablo 4 incelendiğinde, ailede spor yapan birey değişkeni açısından katılımcıların fair-play ölçeği alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Ancak, sporda empati ölçeği alt boyutlarının ailede spor yapan birey değişkenine göre hayır diyenler lehine anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0.05$).

Tablo 6. Katılımcılarının Spor Ortamında Empati ve Fair Play Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Sporda Ceza Alma Değişkenine Göre U Testi Sonuçları

	Sportif Ceza Alma	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Karşılaşma Öncesi Fair-Play	Evet	68	39,85	2710,00	364,00	,55
	Hayır	12	44,17	530,00		
	Total	80				
Karşılaşma Esnası Fair-Play	Evet	68	40,15	2730,00	384,00	,75
	Hayır	12	42,50	510,00		
	Total	80				
Karşılaşma Sonrası Fair-Play	Evet	68	39,29	2672,00	326,00	,26
	Hayır	12	47,33	568,00		
	Total	80				
Genel Olarak Bir Karşılaşmada Fair-Play	Evet	68	39,52	2687,50	341,50	,37
	Hayır	12	46,04	552,50		
	Total	80				
Sporda Tahmin	Evet	68	40,10	2727,00	381,00	,71
	Hayır	12	42,75	513,00		
	Total	80				
Sporda Duygusal Empati	Evet	68	38,65	2628,50	282,50	,09
	Hayır	12	50,96	611,50		
	Total	80				

Tablo 5 incelendiğinde, fair-play ölçeği alt boyutları ve sporda empati ölçeği alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 7. Katılımcılarının Spor Ortamında Empati Ve Fair Play Ölçeği Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon Testi Sonuçları

	(X1)	(X2)	(X3)	(X4)	(Y1)	(Y2)
Karşılaşma Öncesi Fair-Play (X1)	1	-,126	,463**	-,062	,320**	,370**
		,265	,000	,587	,004	,001
		80	80	80	80	80
Karşılaşma Esnası Fair-Play (X2)		1	-,015	,808**	,058	,088
			,896	,000	,607	,437
			80	80	80	80
Karşılaşma Sonrası Fair-Play (X3)			1	,005	,348**	,320**
				,967	,002	,004
				80	80	80
Genel Olarak Bir Karşılaşmada Fair-Play (X4)				1	,116	,026
					,305	,817
					80	80
Sporda Tahmin (Y1)					1	,655**
						,000
						80
Sporda Duygusal Empati (Y2)						1

Tabloya göre fair-play ve sporda empati ölçeklerinin alt boyutları arasındaki ilişkide karşılaşma öncesi fair-play ile sporda tahmin($r=320$) ve sporda duygusal empati ($r=370$) alt boyutlarında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Karşılaşma esnası fair-play ile sporda tahmin($r=058$) ve sporda duygusal empati ($r=088$) alt boyutlarında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki yoktur. Karşılaşma sonrası fair-play ile sporda tahmin ($r=348$) ve sporda duygusal empati ($r=320$) alt boyutlarında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Son olarak genel olarak bir karşılaşmada fair-play ile sporda tahmin($r=116$) ve sporda duygusal empati ($r=026$) alt boyutlarında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki yoktur.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmamızın bulguları doğrultusunda konumuzla ilgili ya da yakın ilişkisi olan kaynaklara ulaşılmıştır. Yapmış olduğumuz çalışmada ele aldığımız spor ortamında empati ve fair-play davranışları alt boyutlarının; cinsiyet, spor türü, spor yapma yılı, ailede spor yapan bireyin olması, sporda ceza alma değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına baktığımızda; katılımcıların empati ve fair-play ölçeği alt boyutlarının; cinsiyet, spor türü, sporda ceza alma değişkenlerine göre farklılaşmadığı ($p<0,05$) ancak spor yapma yılı değişkeninde, spor ortamı empati ölçeğinin, sporda duygusal empati alt boyutunda 3 yıl ve üzeri spor yapanların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Empatinin zaman içerisinde geliştirilebileceği yönünde çalışmalar mevcuttur (Sezen, 2003; Sezen-Balçıklanli, 2009) çalışmamızda çıkan sonuca göre, spor yoluyla bireyler çevreleriyle daha çok iletişim halinde olduğundan bireylerin spor yapma süreleri arttıkça, empati düzeylerinin de artacağı şeklinde yorumlanabilir. Sporcularda empati geliştikçe sporda fair-play davranışları sergileyecekleri ve ceza alsalar dahi fair-play davranışlarının dışına çıkmayacakları söylenebilir. Diğer bir sonucumuzun da bireysel veya takım sporu yapanların cinsiyete göre anlamlı fark olmadığı

yönündedir. Literatüre bakıldığında çalışma bulgumuza paralellik gösteren çalışmalar görülmüştür (Akçakoyun ve ark., 2010; Karabulut & Bahadır, 2013). Diğer taraftan sporun, bireyleri ve grupları karşılıklı bir rekabet ve yarışma içine soktuğu, rakiple doğrudan teması gerektiren sporların takım sporlarına göre saldırganlığa ve şiddete (fair-play dışı) daha yatkın oldukları, takım sporcularının ve kadın sporcuların empati düzeylerinin daha yüksek olduğu şeklinde çalışmamıza tezat bulguların olduğu görülmektedir (Tutkun ve ark., 2010., Dorak ve Nilgün, 2006., Aslan & Çoknaz, 2016; Karabulut & Pulur, 2016; Karademir ve Ünal, 2017).

Aynı zamanda ailede spor yapan birey değişkenine göre spor ortamı empati ölçeğinin, sporda tahmin ve sporda duygusal empati alt boyutlarında hayır diyenlerin lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Ailesinde spor yapan sporcuların, kimi zaman onların etkisinde kalabileceği, olumlu ya da olumsuz davranışlarda destek alabileceği veya yanlış yönlendirilebileceği düşünüldüğünden çalışmamızda çıkan sonucumuzun beklenen bir durum olduğu söylenebilir.

Diğer taraftan fair play ve sporda empati ölçekleri arasındaki ilişkiye bakıldığında; fair play alt boyutlarından karşılaşma esnası fair-play ve genel olarak bir karşılaşmada fair-play ile sporda empati alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı fakat fair play ile sporda empati ölçeğinin diğer alt boyutları arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Sporcuların karşılaşma öncesinde ve sonrasında duygusal ya da bilişsel olarak kendilerini müsabaka esnasına göre daha motive hissetmesi, çalışmamızda böyle bir ilişkinin çıkmasını destekler niteliktedir. Müsabaka esnasında rakibe odaklanan sporcuların yalnız kazanmayı amaçladıkları düşünüldüğünde, gerek rakibe gerekse de etrafındakilere (seyirci, hakem, arkadaş, rakip) empati düzeylerinin az olabileceği kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

- Akçakoyun, F., Çalışkan, E. & Karlı, H. (2010). Dövüş ve takım sporcularının empati düzeylerinin karşılaştırılması. *Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 38-47.
- Aslan, S.F., & Çoknaz, H. (2010).** Takım ve bireysel sporlarla uğraşan sporcuların empatik eğilim puanlarının karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 99-108
- Dorak, F., & Vurgun, N. (2006). Takım sporları açısından empati ve takım birlikteliği ilişkisi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 73-77
- Eroğlu, E., & Ersoy, A. (2019). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin bazı değişkenlere göre öğrenilmiş güçlülük düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 68-75.
- Karabulut, E. O. & Pulur, A. (2016). Üst düzey çim hokeyi sporcularının empatik eğilim düzeylerinin farklı değişkenler bakımından incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 51-58.
- Karademir, T., & Türkçapar, Ü. (2017). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin empatik eğilim düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 232-245.
- Reyhan, S. (2019). Profesyonel liglerde görev yapan futbol hakemlerinin hakemlik deneyimlerine göre benlik saygısı, kaygı ve mesleki doyum düzeylerinin incelenmesi (11. Bölge örneği). *KOSBED*, 37, 161-172.
- Sezen, B. (2009). *Profesyonel futbolcuların fair playe yönelik davranışları ile empatik eğilim düzeyleri arasındaki ilişki*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Sezen, G. (2003). *Profesyonel ve amatör futbolcuların fair play anlayışları üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

- Şahin, M. (2009). *Spor ahlakı ve sorunları*. 2.Basım. İstanbul: Evrensel Basım Yayın.
- T Tutkun, E., Güner, B. Ç., Ağaoğlu, S. A., & Soslu, R. (2010). Takım sporları ve bireysel sporlar yapan sporcuların saldırganlık düzeylerinin değerlendirilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 23-29.
- Yenel, İ.F. (2016). *Sporda etkili iletişim*. Yetim, A.A., Cengiz, R. (Ed.). Ankara: Spor Yayınevi.

EXTENDED ABSTRACT

We believe that the smooth progress of communication shows that empathy is good. Because individuals who are in constant communication with the environment may tend to understand the feelings and thoughts of individuals in order to understand and understand them.

In sports environment, especially during sports matches; It is a reasonable approach that the empathic skills of the players will be effective in the sports branch. Particularly in team sports, the player uses his / her empathic skills for his / her teammates, coaches and rival players; they can be an important factor in predicting how they will behave, the formation of team spirit and consequently team success (Dorak ve Vurgun, 2006). On the other hand, athletes who are able to empathize are expected to demonstrate their gentle play and fair-play behaviors that are within the philosophy of sports. Fair play is a principle that must be meticulously defended in all sports, both amateur and professional. In this study, considering the many functions of the sport (competition, competition, winning, etc.), it is aimed to investigate the empathy and fair-play behaviors of athletes engaged in individual and team sports.

This study is a survey model that examines the empathy skills and fair play behaviors of individual and team athletes in the sports environment, showing research approaches aiming at describing a situation as it exists in the past or still. The study group consists of 80 athletes studying at Siirt University School of Physical Education and Sports.

As a data collection tool, the personal information form created by the researcher for the determination of the demographic information of the participants, developed by Erkuş and Yakupoğlu (2001) to determine the empathy levels of the athletes in the sports environment and composed of 2 factors (Prediction in Sports and Emotional Empathy in Sports). Empathy Scale ”and“ Fair Play Scale developed by Efe (2006) were used to determine the fair-play levels of the athletes. The scale consists of four sub-dimensions: fair play before the encounter ”, fair play during the encounter”, fair play after the encounter ”and fair fair play in an encounter in general”.

In the analysis of the data, it was checked whether the data was distributed normally before the analysis and it was determined that the data did not meet the assumption of normality as a result of the Kolmogorow-Smirnov normality test ($p < 0.05$). Mann Witney-U test was used for determination of binary comparisons. In addition, correlation analysis was performed to determine the relationship between the sub-dimensions of the scales.

Empathy and fair-play behaviors sub-dimensions of the sports environment we discussed in our study; gender, type of sport, year of doing sports, the presence of individuals in the family doing sports, taking into account whether the differentiation of sports punishment; participants' empathy and fair-play scale sub-dimensions; There was no significant difference in terms of gender, sport type, punishment in sport ($p < 0,05$), but there was a significant difference in sport environment empathy scale, emotional empathy sub-dimension of sport in favor of those who do sport for 3 years or more ($p < 0, 05$).

According to the results of our study, since individuals are more in contact with their environment through sports, it can be interpreted that as the duration of doing sports increases, empathy levels will increase. It can be said that as empathy develops in athletes, they will exhibit fair-play behaviors in sports and they will not go beyond fair-play behaviors

even if they receive punishment. Another result of our study is that there is no significant difference according to gender of individual or team sports. When the literature is examined, there are studies showing parallelism to our study findings (Akçakoyun vd., 2010; Karabulut ve Bahadır, 2013).

At the same time, there was a significant difference in favor of those who say no in the sports environment empathy scale, predictions in sports and emotional empathy sub-dimensions in sports according to the variable of individual doing sports in the family ($p < 0.05$). It can be said that the result of our study is an expected situation since it is thought that the athletes who do sports in their family may sometimes be influenced by them, receive support or misguided in positive or negative behaviors.

On the other hand, when we look at the relationship between fair play and empathy scales in sports, fair-play and fair-play in general, there is no significant relationship between fair-play and empathy sub-dimensions in a match, but fair play and sports empathy scale is low between other sub-dimensions.